

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/181/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612208197
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:2612208197.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v spore žalobcu: U. B. J., a.s., so sídlom Q. XXXX/XXX, H., práv. zast. I. P. L. A., s.r.o., so sídlom D. X., T., proti žalovanej: T. T., rod. U., trvale bytom U. XXX/XA., E., zast. E. Q. P., advokátom so sídlom E. XXX/XX, E., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 2. novembra 2017, č. k. 10C/325/2013-154, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca, po pripustení zmeny petitu, domáhal zaplata sumy 652,63 eur s príslušenstvom na tom základe, že s pôvodným žalovaným (právnym predchodcom žalovanej, jej otcom) uzatvoril úverovú zmluvu, ktorú žalovaný neplnil, a preto žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru. Túto dlžnú sumu mu pôvodný žalovaný nezaplatil. Súd mal za to, že uzatvorená zmluva je absolútne neplatný právny úkon v dôsledku jej neurčitosti, pretože nebolo zrejmé, či ide o kúpnu alebo úverovú zmluvu, pričom, navyše, v konaní žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom jeho aktívnej vecnej legitímácie, pretože úverovú zmluvu sám nepodpísal. Súd sa riadil ďalej ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa, konkrétne ustanovením § 5b. Medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy, teda na strane žalovaného došlo podľa súdu prvej inštancie k bezdôvodnému obohateniu, ak získal prístroj K. A.-XX E.. Z výzvy žalobcu zo dňa 29.10.2009 vyplývalo, že žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlhu do dňa 17.10.2009, teda od tohto momentu začala plynúť dvojročná subjektívna premičacia doba. Návrh na súd bol podaný dňa 16.08.2012, teda po jej uplynutí. Z týchto dôvodov sa súd nezaoberal meritom veci, ale návrh žalobcu zamietol v celom rozsahu aj s poukazom na premičanie pohľadávky, ktorá vznikla zo spotrebiteľského vzťahu. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Tvrdil, že nemôže byť žiadnych pochybností o právnom dôvode vzniku daného zmluvného vzťahu, keďže tým je úverová zmluva, uzatvorená v zmysle ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka. Dlžník, samozrejme, uzatvoril aj kúpnu zmluvu, ktorej predmetom je záväzok predávajúceho odovzdať kupujúcemu predmet kúpy a zároveň záväzok kupujúceho prevziať predmet kúpy a zaplatiť zaň predávajúcemu kúpnu cenu. Žalobca však nie je zmluvnou stranou takejto kúpnej zmluvy, zmluvnými stranami sú žalovaný ako kupujúci a predajca ako predávajúci. Žalovanému z kúpnej zmluvy vyplývala voči predávajúcemu povinnosť zaplatiť kúpnu cenu za predmet kúpy. Kúpna cena bola vo výške 696,- eur, pričom kupujúci ju uhradil tak, že predávajúcemu zaplatil sumu vo výške 100,- eur v hotovosti a zvyšok, t. j. sumu vo výške 596,- eur, uhradil prostredníctvom úveru, ktorý mu poskytol žalobca, čo nepochybne vyplýva aj zo samotnej zmluvy (najmä body 50, 51, 53 a 55 zmluvy). Záver súdu prvej inštancie, že nie je možné sa dozvedieť, či malo ísť o kúpnu zmluvu alebo úverovú zmluvu, nakoľko v tejto zmluve bolo uvedené, že kúpna cena tovaru (prístroj K. A.-XX E.) je 696,- eur, žalovaný zaplatil v hotovosti 100,- eur a výška úveru je 596,- eur, je zjavne nesprávny a nezodpovedá skutkovému

a právnenému stavu veci. Aj ďalší záver súdu prvej inštancie, že nie je zrejmé, z čoho sa mal úver skladať, t. j. čo tvorilo istinu a čo úroky, je zjavne nesprávny a nezodpovedá skutkovému a právnenému stavu veci. Je nepochybné, že istinu tvorí výška poskytnutých peňažných prostriedkov/úveru, v danom prípade suma vo výške 596,- eur (bod 55 zmluvy), a úroky sú obsiahnuté v celkových nákladoch spotrebiteľa (bod 62 zmluvy), čo je v súlade s ustanovením § 2 písm. c) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských. Žalobca ďalej konštatoval, že z hľadiska posudzovania absolútnej neplatnosti právneho úkonu v dôsledku jeho neurčitosti je právne bezvýznamné, či súd vie alebo nevie určiť, či došlo k uzatvoreniu úverovej alebo kúpnej zmluvy. Právny poriadok SR predsa umožňuje okrem typových zmlúv uzatvárať aj inominátne zmluvy (§ 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka). Zo záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným jednoznačne vyplývajú záväzky zmluvných strán, žalobca je povinný poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky v dohodnutej výške a žalovaný je povinný tieto peňažné prostriedky spolu s úrokmi vrátiť žalobcovi v dohodnutých mesačných splátkach. Zmluvu za veriteľa podpísala spoločnosť Z. J., s.r.o., pričom zmluva bola vyhotovená pracovníkom predajcu, pani R. H. (bod 78 zmluvy). Oprávnenie predajcu vystupovať v mene veriteľa a uzatvárať v jeho mene úverové zmluvy vyplývalo z ustanovenia § 1 Hlavy 2 Úverových zmluvných podmienok, ako aj z osobitného obchodno-záväzkového vzťahu medzi veriteľom a predajcom. Na základe týchto skutočností považoval za nepochybné, že je veriteľom z danej úverovej zmluvy a je aktívne vecne legitimovaný v spore. Podľa názoru žalobcu, súd prvej inštancie ďalej pochybil aj v tom, že vo veci vydal platobný rozkaz zo dňa 17.04.2013, č. k.: 3Ro/700/2012-22, ktorým vyhovel návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 10.08.2012, a následne prijal záver, v zmysle ktorého nie je aktívne vecne legitimovaný v konaní. Následne zastával postoj, že súd prvej inštancie na vec nesprávne aplikoval dvojročnú (subjektívnu) premlčaciu lehotu, keďže sa žalobca/oprávnený dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu (a kto sa na jeho úkor obohatil) až doručením rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 02.11.2017, č. k. 10C/325/2013-154, a to dňa 03.11.2017. V spore uplatňoval nárok z úverovej zmluvy, a keďže súd prvej inštancie rozhodol o jej neplatnosti, až po takomto rozhodnutí mohol vedieť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. Preto dôvodil, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť až deň nasledujúci po dni 03.11.2017. Na základe vyššie uvedeného mal za to, že keď súd prvej inštancie rozhodol, že úverová zmluva je absolútne neplatný právny úkon (žalobca považuje takéto rozhodnutie za nesprávne), mal žalobcovi priznať plnenie, o ktoré sa žalovaný bezdôvodne obohatil, keďže nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný. Na základe tejto argumentácie žiadal odvolací súd, aby zmenil napadnutý rozsudok tak, že zaviazá žalovaného na zaplatenie (i) sumy vo výške 652,63 eur, (ii) kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 163,63 eur, (iii) úroku z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 652,63 eur odo dňa 11.08.2012 do dňa zaplatenia, ako aj (iv) náhrady trov konania v plnom rozsahu v oboch inštanciách konania.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu, stotožnila sa s napadnutým rozhodnutím, považovala ho za vecne správne. Žiadala o potvrdenie napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobca písomne reagoval na vyjadrenie žalovanej, pričom sa argumentačne pridrжал skôr vedenej línie.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie treba v zmysle § 389 ods. 1 písm. b), c) v spojení s § 391 CSP zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Odvolací súd sa najskôr venoval otázke aktívnej vecnej legitimácie, ktorú žalobca podaným odvolaním považoval za danú, následne skúmal namietaný záver súdu prvej inštancie, či je zmluva platný právny úkon. Následne sa vysporiadal s nemožnosťou aplikácie ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, a nakoniec vysvetlil, prečo pristúpil k zrušeniu napadnutého rozhodnutia s upriamením pozornosti na požiadavky, ktoré bude musieť súd prvej inštancie pri ďalšom postupe v konaní rešpektovať.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Medzi odvolacie dôvody (§ 365 CSP) patria aj námietky týkajúce sa väd v skutkových zisteniach prvoinštančného súdu. Tie sa môžu prejavíť buď v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, prípadne v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení.

9. Nesprávne právne posúdenie môže spočívať v tom, že súd neaplikoval správnu normu, aplikoval nesprávnu normu alebo nesprávne interpretoval správne zvolenú normu. Súd prvej inštancie teda najskôr pochybil tým, že vec nesprávne právne posúdil spôsobom uvedeným v predchádzajúcej vete a zároveň následkom tohto pochybenia nevykonal navrhované dokazovanie na skúmanie dôvodnosti nároku žalobcu.

10. Ak sa súd prvej inštancie dopustil omylu v právnom posúdení pre chybnú interpretáciu právnej normy a z tohto dôvodu zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, nesplnil tým ústavnú a zákonnú povinnosť garantovať obsah základného práva na súdnu ochranu s tým, že takýto komplexne chybný postup by nemal naprávať súd vyššej inštancie.

11. Žalobca podaným odvolaním zastával názor, že v konaní mu svedčí aktívna vecná legitímácia, nakoľko mu patrí pohľadávka voči žalovanej. Zmluvu za neho uzatvorila obchodná spoločnosť Z. J., s.r.o., pričom jej oprávnenie vystupovať v jeho mene vyplývalo z ustanovenia § 1 Hlavy 2 Úverových zmluvných podmienok, ako aj z osobitného obchodno-záväzkového vzťahu medzi veriteľom a predajcom.

12. Pod vecnou legitímáciou sa rozumie „stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna sporová strana civilného procesu (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (aktívna vecná legitímácia), a sporová strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (pasívna vecná legitímácia). O nedostatok aktívnej vecnej legitímácie sa jedná v prípade, ak žalobca, ktorý tvrdí, že je nositeľom hmotného práva, v konaní nepreukáže, že je takýmto nositeľom“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.3.2018, sp. zn. 1 Cdo 86/2017).

13. Treba zopakovať, že súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom jeho aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko zmluvu so žalovaným nepodpísal. Uviedol tiež (bod 9. napadnutého rozsudku), že žalobca v konaní hodnoverne nepreukázal, že obchodná spoločnosť Z. J., s.r.o. v čase podpisovania návrhu na uzatvorenie úverovej zmluvy mohla konať v mene a na účet žalobcu, keďže zmluva o spolupráci medzi žalobcom a touto obchodnou spoločnosťou je zo dňa 04.11.2010 a zmluva medzi žalobcom a žalovaným je zo dňa 30.03.2009 (teda k uzatvoreniu zmluvy medzi žalobcom a žalovaným došlo skôr).

14. Odvolací súd má za to, že skutočne zo zmluvy medzi žalobcom a žalovaným (§1 Hlavy 2 Úverových zmluvných podmienok) vyplýva, že obchodná spoločnosť Z. J., s.r.o. bola oprávnená vystupovať pri uzatváraní úverových zmlúv v mene žalobcu. Nie je však právne významné, že zmluvu o spolupráci žalobca a obchodná spoločnosťou Z. J., s.r.o. uzatvorili neskôr než úverovú zmluvu, nakoľko medzi žalobcom a touto spoločnosťou mohla jestvovať napr. príkazná zmluva (ktorej esenciálnym znakom nie je písomná forma) určujúca vnútorný vzťah medzi týmito subjektmi. Plnomocenstvo, vyjadrené i v úverovej zmluve, ako jednostranný právny úkon, sa týka vzťahov voči tretím osobám (teda aj žalovanému), s ktorými splnomocnenec (v tomto prípade obchodná spoločnosť Z. J., s.r.o.) koná. Týmto sa preto len preukazuje tretím osobám, že konanie splnomocnenca nie je v jeho mene a na jeho účet, ale na účet niekoho iného, splnomocniteľa (teda vyjadruje vonkajší vzťah). Z tejto konštrukcie platí, že pohľadávka voči žalovanému patrí žalobcovi ako veriteľovi, čím je daná jeho aktívna vecná legitímácia v tomto spore, lebo vyplýva z hmotného práva.

15. Žalobca nesúhlasil i so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva medzi žalobcom a žalovaným je absolútne neplatný právny úkon z dôvodu jej neurčitosti. Súd prvej inštancie dôvodil, že zmluva je neurčitá, lebo nie je zrejmé, či ide o kúpnu alebo úverovú zmluvu.

16. Odvolací súd nemôže s týmto právnym posúdením súdu prvej inštancie súhlasiť. Samotné ťažkosti v identifikovaní, či sa jedná o kúpnu alebo úverovú zmluvu, nestačia na označenie jej neplatnosti z dôvodu neurčitosti. Platí, že účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona (§ 51 Občianskeho zákonníka).

17. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Určitosť právneho úkonu treba odlišovať od zrozumiteľnosti (za nezrozumiteľný sa považuje prejav, ak je nejasne vyjadrený jeho obsah), pričom neurčitosť sa týka jeho obsahovej stránky - neurčitý prejav je zrozumiteľný z výrazovej stránky, ale jeho obsah nie je určitý. Neurčitý je právny úkon, ak neurčitosť tohto obsahu nemožno odstrániť a preklenúť ani pomocou výkladových pravidiel podľa § 35 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Podľa súdnej praxe nestačí, že zmluvnej strane, prípadne zmluvným stranám, je jasné, čo je predmetom zmluvy, ak to nie je zároveň objektívne známe osobám, ktoré zmluvnými stranami nie sú.

18. Najvyšší súd ČR v rozhodnutí zo dňa 31.03.2010, sp. zn. 23 Cdo 2942/2009 bližšie vysvetlil neurčitosť a nezrozumiteľnosť právneho úkonu a k akým zložkám právneho úkonu sa viažu. „Vôľa účastníka vtelená do právneho úkonu je prejavovaná určite a zrozumiteľne, ak je výkladom objektívne pochopiteľná, t.j. ak môže bežný účastník v postavení jeho adresáta túto vôľu bez rozumných pochybností o jeho obsahu adekvátne vnímať. Určitosť predstavuje kvalitu obsahu právneho úkonu; právny úkon je neurčitý, ak sa konajúcemu nepodarilo jednoznačným spôsobom stanoviť obsah vôle, pričom neurčitosť tohto obsahu nemožno odstrániť alebo preklenúť ani pomocou výkladových pravidiel. Zrozumiteľnosť potom vyjadruje kvalitu spôsobu (formy) prejavu vôle; právny úkon je nezrozumiteľný, ak konajúci po jazykovej stránke nedosiahol v dôsledku chybného slovného či iného sprostredkovania jasného vyjadrenia vôle a objektívne myslené nemožno zistiť ani výkladom právneho úkonu, čo chcel účastník prejavitiť.“

19. Ani výklad právneho posúdenia o neurčitosť bez konštatovania súdu prvej inštancie, že nie je zrejmé, či sa jedná o úverovú alebo kúpnu zmluvu, nemôže obstať. Obsah právneho úkonu v tomto prípade bol dostatočne určitý - žalobca predal žalovanému tovar v cene 696,- eur, žalovaný zaplatil žalobcovi v hotovosti 100,- eur, pričom žalobca poskytol žalovanému na zostávajúcu časť kúpnej ceny tovaru úver vo výške 596,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 12 mesačných splátkach po 58,70 eur do dňa 20.03.2010 (pričom je zrejmé i to, z čoho sa úver skladá v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného k momentu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere). I bežnému účastníkovi tohto právneho úkonu by bol obsah tohto právneho úkonu pochopiteľný, lebo bol vyjadrený určite a zrozumiteľne.

20. Tieto závery preto nepripúšťajú považovať právny úkon - zmluvu o spotrebiteľskom úvere - za neplatný právny úkon z dôvodu jeho neurčitosti. Právny úkon je podľa vyššie tvrdeného platným právnym úkonom.

21. Žalobca ďalej v odvolaní namietal, že ním uplatnený nárok premlčaný nie je. Súd prvej inštancie pri skúmaní premlčania posudzoval premlčanie podľa § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý ukladal súdu povinnosť prihliadať na premlčania aj bez vznesenej námietky spotrebiteľom.

22. Dňa 07.02.2018 však Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci PL. ÚS 11/2016 vyhlásil nález, podľa ktorého ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ustanovenie, ktoré nie je v súlade s ústavou, stráca účinnosť dňom uverejnenia nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (čl. 125 ods. 3, ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky).

23. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie bolo ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinné. Napriek tomu nález Ústavného súdu Slovenskej republiky treba vnímať tak, že ním bol vyhlásený od počiatku existujúci nesúlad napadnutého ustanovenia s Ústavou Slovenskej republiky. Nález ústavného súdu - okrem toho, že je právnym dôvodom neúčinnosti nesúladného ustanovenia zákona (ex nunc, od publikovania nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky) - predstavuje tiež interpretáciu dotknutých ustanovení ústavy (v tomto prípade čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) v tom zmysle, že ich treba vykladať inak, než ich vyložil zákonodarca pri prijímaní nesúladného ustanovenia zákona (v tomto prípade to znamená, že prihliadanie na premlčanie bez námietky strany je v rozpore s týmito ustanoveniami ústavy). Súdy sú pri rozhodovaní viazané nielen zákonom, ale aj ústavou (čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Teda postup súdu prvej inštancie, ktorý v prejednávanej veci použil ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, bol síce v súlade s vtedy účinným zákonom, avšak v rozpore s ústavou, konkrétne s vtedy účinnými ustanoveniami čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

republiky. Takýto protiústavný postup (aj keď išlo o postup v zmysle zákona) predstavuje porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

24. Do pozornosti v tejto súvislosti treba dať uznesenie (zjednocujúce stanovisko) pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11.10.2006, sp. zn. PL. ÚS 1/06, kde bola riešená otázka okamihu hmotnoprávných účinkov nálezu ústavného súdu a kde ústavný súd okrem iného konštatoval, že hmotnoprávne účinky nálezu vo vzťahu ku konaniam, ktoré ešte neboli právoplatne skončené, nastávajú ex tunc, teda na ustanovenie zákona, ktoré bolo v nesúlade s ústavou, sa hľadí, akoby nebolo nikdy súčasťou právneho poriadku.

25. Aj keď žalobca v odvolaní priamo nenamietal nesprávnosť tohto postupu súdu prvej inštancie (netvrdil, že ex offio prihládanie na premlčanie je v rozpore s ústavou), namietal, že jeho pohľadávka nemohla byť ku dňu podania žaloby premlčaná. Pokiaľ by súd prvej inštancie neaplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., bez vznesenia námietky premlčania druhou stranou by musel vec posúdiť de facto rovnako, ako keby k premlčaniu nedošlo - teda tak, ako tvrdil žalobca v odvolaní (aj keď z iných dôvodov).

26. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 29.04.2020, sp. zn. 4 Cdo 122/2019, v bode 17., zdôraznil, že „orgány aplikácie práva, teda aj súdy, ktoré sú zodpovedné za ochranu ústavnosti v zmysle princípu subsidiarity, sú povinné brať závery ústavného súdu a právny stav ním vytvorený pri prerokovaní a rozhodovaní konkrétnej veci do úvahy. Nemôže nastať situácia, v ktorej by tieto orgány aplikovali neústavný právny predpis takým spôsobom, ako keby nález ústavného súdu neexistoval len s odkazom na pravidlo tempus regit actum. Orgán aplikácie práva je zodpovedný za zaistenie rozhodovania aj na základe aktuálneho právneho stavu, vrátane „derogačného“ nález. Opačný postup týchto orgánov (nezohľadnenie protiústavnosti právneho predpisu) by viedol k záveru, že by okamihom nadobudnutia právoplatnosti takého rozhodnutia zanikol aj jeho právny základ v prípade, že by k nemu došlo po strate platnosti právneho predpisu (Lalík M. - Lalík T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, Komentár, Bratislava, Wolters Kluwer SR, s. r. o., 2019, s. 306)“.

27. Aplikácia protiústavného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. súdom prvej inštancie v danej veci, predstavuje nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zostáva pre úplnosť dodať, že odvolací súd nemôže napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým došlo k zamietnutiu nároku žalobcu pre premlčanie, na ktoré súd prvej inštancie prihládaval ex officio (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z.), potvrdiť ako vecne správne (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.04.2020, sp. zn. 4 Cdo 122/2019, bod 20.).

28. Tieto závery preto opodstatňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu a opätovné preskúmanie veci súdom prvej inštancie.

29. V dôsledku úmrtia pôvodného žalovaného počas konania, súd musí pokračovať s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide (§ 63 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie vydal uznesenie dňa 19.02.2019, sp. zn. 10C/325/2013-168, ktorým rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovaného, dcérou žalovaného T. T., rod. U. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX/XA, E.. V tomto uznesení konštatoval, že jedinou dedičkou po žalovanom sa stala T. T. Z uznesenia o dedičstve Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 02.05.2018, sp. zn. 9D/32/2018 však vyplýva, že dedila i ďalšia dcéra poručiťa, C. P., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/X, E..

30. Ak je dedičov viac, „spôsob, akým zodpovedajú za poručiťove dlhy, vyplýva priamo z ustanovenia § 470 ods. 2 OZ. Ide o delenú zodpovednosť, podľa ktorej zodpovedajú za dlhy v pomere k hodnote, v akej nadobudli dedičstvo (zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol). Pre určenie pomeru, v akom dedič zodpovedá za každý dlh poručiťa, je preto postačujúce, ak rozhodnutie o dedičstve obsahuje rozdelenie majetkových práv poručiťa medzi dedičmi a hodnotu týchto práv. Inak povedané, skutočnosť, v akom rozsahu dedič zodpovedá za dlhy poručiťa, a teda v akom rozsahu prechádzajú na neho povinnosti poručiťa, je zrejmá z rozhodnutia súdu o dedičstve alebo z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom bez ohľadu na to, či veriteľ do dedičstva pohľadávku prihlásil a či v

rozhodnutí bol tento dlh v súpise pasív uvedený“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.07.2010, sp. zn. 4 M Cdo 18/2009).

31. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie bude musieť pokračovať v konaní i s touto dedičkou (čo predpokladá vydanie uznesenia o pokračovaní v konaní aj s touto dedičkou). V prípade posúdenia dôvodnosti nároku žalobcu bude súd prvej inštancie povinný rešpektovať i obmedzenia týkajúce sa zodpovednosti dedičov za porúčiteľove dlhy vyplývajúce z ustanovenia § 470 Občianskeho zákonníka.

32. Zároveň bude úlohou súdu prvej inštancie v týchto podmienkach sporu dodržať právo na spravodlivý proces, ktoré „v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.11.2019, sp. zn. 8 Cdo 210/2018, bod 10.). Rovnako musí rešpektovať nároky judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predložiť svoju záležitosť a príslušnú argumentáciu za rovnakých podmienok (prípady Beer proti Rakúsku 2004, Baumann proti Rakúsku 2001, Dombo Beheer B. V. proti Holandsku 1993, Ankerl proti Švajčiarsku 1996, Komanický proti Slovensku 2002).

33. Na základe týchto argumentov odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie podľa § 389 písm. b), c) CSP a v spojení s § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

34. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude znova vec prejednať a rozhodnúť, a to s prihliadnutím na právne závery odvolacieho súdu.

35. Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodoval, keďže rozhodne o náhrade trov konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).